

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	17.11.2004
Tekijä(t)	Kalle Jukala	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	90
Otsikko	Yrityksen alihankintasuhteet. Alihankintapäätöksentekoon vaikuttavat strategiset ja operatiiviset tekijät ja laskentatoimen rooli.		
Ohjaaja(t)	Asta Manner ja Ulla-Maija Lakka		

Tiivistelmä

Alihankintasuhteet ovat jatkuvan muutoksen alla. Yritysten välinen tuotannollinen yhteistyö muuttuu pitkäaikaisemmaksi ja alihankintasuhteet ovat yhä tiiviimpiä. Toisaalta myös strateginen ajattelu tuotantoketjun hallinnassa on lisääntynyt ja alihankintapäätöksenteko on tulemassa osaksi yrityksen pitkäaikaista strategista suunnittelua. Muutokset vaikuttavat myös alihankintapäätösten ja oman valmistuksen edullisuusvertailuihin. Päätöksentekoon vaikuttavista tekijöistä laadulliset ja strategisen luonteen omaavat tekijät lisääntyvät operatiivisten ja mitattavien tekijöiden kustannuksella. Tämän tutkimuksen päätarkoitus on nähtävissä seuraavasta kahdesta kysymyksestä:

- Millaisia operationaalisia ja strategisia tekijöitä alihankintapäätöksenteossa on huomioitava ja mitkä ovat tekijöiden painoarvot?
- Miten laskentatoimi voi tukea alihankintapäätöksentekoa ja mikä on laskentatoimen rooli?

Aihetta tarkastellaan ensisijaisesti suomalaisten päähankkijoiden ja teollisuusyritysten kannalta. Teoriaosan lähteinä on käytetty olemassa olevaa kirjallisuutta ja artikkeleja alihankintatoiminnasta ja -suhteista. Empiriaosassa tutkitaan yhden suomalaisen telakka toimittajayrityksen osalta alihankintapolitiikkaa ja siinä havaittuja ilmiöitä. Empiriaosa perustuu haastatteluihin ja toimii teorian tukena muodostaen varsin kattavan esimerkin esitetyistä asioista. Tutkimusta voidaan pitää perinteisenä kvalitatiivisena tutkimuksena.

Tutkimuksessa huomattiin strategisten ja kustannuslaskennallisten tekijöiden olevan tärkeimpiä tekijöitä alihankintapäätösten yhteydessä. Strategian liittäminen alihankintapäätöksentekoon oli yhä kasvussa ja alihankintasuhteiden havaittiin muuttuvan yhteistyötä painottavammaksi. Strategiset argumentit lisääntyvät edelleen osana alihankintapäätöksentekoa ja perinteisesti laskentatoimen heijastamat operationaaliset tekijät menettävät suhteellista merkitystään. Tämän vuoksi myös laskentatoimen rooli alihankintapäätöksen tukemisessa on muuttumassa. Laskentatoimen on yhä harvemmin mahdollista antaa suoria vastauksia alihankintapäätösten keskinäisistä edullisuussuhteista. Laskentatoimen mahdollisuuksia tulisikin miettiä tarkkaan ennen tulosten yleistämistä, jotta laskentatoimen välineiden tuottama informaatio kyettäisiin ottamaan huomioon oikeanlaisilla painoarvoilla. Laskentatoimen on myös huomattu toimivan vastausroolin sijasta enemmän perustelu-, oppimis- ja vaikuttamisrooleissa, jolloin se kykenee kuitenkin tuottamaan paljon arvokasta informaatiota. Esimerkkiyrityksessä strategisten tekijöiden painoarvo alihankintapäätöksissä oli huomattavan suuri ja laskentatoimea käytettiin lähinnä oppimislaitteena. Strategisten tekijöiden merkittävyys esimerkkiyrityksessä johtuu toiminnan luonteen erikoisuudesta ja yrityksen strategisesta asemoitumisesta projektien johtoyritykseksi.

Asiasanat	Alihankinta, ulkoistaminen, strategia, laskentatoimi
Muita tietoja	